

Přijetí zákona o zpracování osobních údajů se blíží ke zdárnému konci

Poslanecká sněmovna dne 5. prosince 2018 poprvé schválila návrh zákona o zpracování osobních údajů a doprovodného zákona provádějícího změny v souvisejících předpisech. Nutno podotknout, že vládní návrh zákona byl Poslanecké sněmovně předložen dne 28. března 2018, tj. Poslanecká sněmovna schválila návrh zákona po osmi měsících od jeho předložení, přičemž v průběhu jeho schvalování projednávala značné množství pozměňovacích návrhů. Schválený návrh zákona o zpracování osobních údajů byl postoupen Senátu České republiky dne 8. ledna 2019. Senát však měl k návrhu zákona o zpracování osobních údajů připomínky, a proto jej 30. ledna 2019 vrátil s pozměňovacími návrhy Poslanecké sněmovně, která jej v pozměněné podobě schválila dne 12. března 2019. Zákon o zpracování osobních údajů v pozměněné podobě okamžikem nabytí účinnosti nahradí, po jeho schválení Senátem a podpisu prezidenta republiky, dosud účinný zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavním cílem zákona o zpracování osobních údajů je transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (dále jen „Trestněprávní směrnice“). Zákon o zpracování osobních údajů rovněž adaptuje český právní řád na relevantní ustanovení Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (dále jen „Nařízení“) a zajišťuje tak soulad vnitrostátní právní úpravy s Nařízením. Přestože je Nařízení účinné již od 25. května 2018, adaptační právní předpis, tj. zákon o zpracování osobních údajů, dosud nebyl schválen.

V této souvislosti považuji za důležité zdůraznit, že na rozdíl od Směrnice o ochraně osobních údajů,¹ která byla Nařízením zrušena,

však Nařízením nepředpokládá a ani neumožňuje jeho provedení v rámci národní legislativy, pokud tak není Nařízením výslovně umožněno. V důsledku přijetí tohoto zákona tak dojde ke zpřesnění určitých případů zpracování osobních údajů, u nichž to Nařízením výslovně umožňuje.

V tomto článku bych ráda poukázala na některé z nejdůležitějších bodů vycházejících z návrhu zákona o zpracování osobních údajů ve znění schváleném Poslaneckou sněmovnou České republiky dne 12. března 2019, tj. v pozměněné podobě na základě pozměňovacích návrhů Senátu.

Věková hranice pro nabytí způsobilosti dítěte pro udělení on-line souhlasu

Nařízením umožňuje v ustanovení čl. 8 členským státům stanovit právním předpisem nižší věk než jím určených šestnáct let pro způsobilost dítěte k udělení on-line souhlasu se zpracováním osobních údajů. V ustanovení § 7 návrhu zákona o zpracování osobních údajů je uvedeno, že dítě získává způsobilost k udělení on-line souhlasu se zpracováním osobních údajů v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti dovršením patnáctého roku věku. V Poslanecké sněmovně však bylo diskutováno snížení této hranice na třináct let (tj. nejnižší povolená spodní hranice dle Nařízení), nakonec však tato navrhovaná změna nebyla schválena.

Důvodová zpráva k návrhu zákona o zpracování osobních údajů poukazuje na problémy a rizika hrozící dětem v souvislosti s informačními technologiemi jako kyberšikana či neuvážené poskytování, případně zveřejňování některých osobních údajů ze strany dětí. Z těchto důvodů byla zachována původně navrhovaná věková hranice patnácti let.

V této souvislosti podotýkám, že Nařízením se nezabývá v souvislosti se službami informační společnosti způsobilostí dítěte pro odvolání on-line souhlasu a pro uplatnění dalších základních práv subjektů údajů daných Nařízením. Je však nesporné, že dítě způsobilé k udělení on-line souhlasu bude způsobilé i k jeho odvolání a stejně tak k uplatnění všech jeho práv (právo na opravu, výmaz, omezení zpra-

fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

cování, atd.) ve vztahu k těm zpracováním osobních údajů, k nimž dítě dalo souhlas.²

Omezení některých práv a povinností vyplývajících z Nařízení

Ustanovení § 11 návrhu zákona o zpracování osobních údajů stanoví výjimky pro uplatnění práv subjektů údajů dle Nařízení (a tomu odpovídající omezení povinností subjektů údajů). Toto oprávnění limitace základních práv subjektů údajů vychází z čl. 23 odst. 1 Nařízení. Každý správce osobních údajů tak bude oprávněn omezit své povinnosti ve vztahu k ustanovením čl. 12 až 22 Nařízení, aby zajistil chráněné zájmy specifikované v ustanovení § 6 odst. 2 návrhu zákona o zpracování osobních údajů³, je-li to nezbytné a přiměřené. Přistoupí-li správce nebo zpracovatel osobních údajů k limitaci těchto povinností, je povinen toto omezení oznámit neprodleně Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Zpracování osobních údajů prováděné pro novinářské účely

Ustanovení článku 85 Nařízení ukládá členským státům povinnost uvést prostřednictvím právních předpisů právo na ochranu osobních údajů podle Nařízení do souladu s právem na svobodu projevu a informací, včetně zpracování pro novinářské účely a pro účely akademického, uměleckého či literárního projevu. Ustanovení § 17 až § 23 návrhu zákona o zpracování osobních údajů jsou koncipována tak, že je respektována potřeba ochrany osobních údajů, zároveň však zohledňují specifika zejména novinářské práce. Avizovaným cílem předmetné úpravy dle důvodové zprávy k tomuto návrhu je „v mezích možností zachovat dosavadní stav a standard zejména novinářské práce, nikoliv rozšiřovat, ale ani zužovat, prostor svobody tisku.“⁴

V důsledku pozměňovacích návrhů poslanců jsou v ustanovení § 18 (v původním návrhu v ustanovení § 17) návrhu zákona o zpracování osobních údajů posíleny výjimky z povinnosti

Pokračování na str. 9

- 2 Srov. důvodovou zprávu k § 7 návrhu zákona o zpracování osobních údajů.
- 3 Např. obranné nebo bezpečnostní zájmy České republiky, veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost, ochrana nezávislosti soudů a soudců, aj.
- 4 Důvodová zpráva k § 18 návrhu zákona o zpracování osobních údajů.

1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně

Přijetí zákona o zpracování osobních údajů se blíží ke zdárnému konci

Pokračování ze str. 8

správce osobních údajů poskytnout informace o jeho identitě. Nově tak správce nemusí poskytnout informaci o své identitě také tehdy, pokud subjekt údajů může zpracování pro dané účely očekávat nebo by poskytnutí informace o identitě správce ohrozilo nebo zmařilo účel zpracování osobních údajů, je-li takový postup nutný k dosažení oprávněného účelu zpracování osobních údajů, zejména v záležitostech veřejného zájmu.

Pokud jde o informace, které nebyly správcem uveřejněny a jsou zpracovány pouze za novinářským účelem, tak v tomto případě pro správce neplatí povinnost informovat na základě žádosti subjektu údajů, již uplatňuje právo na přístup k osobním údajům představující jedno z nejdůležitějších práv subjektů údajů vyplývajících z Nařízení.

Ochrana novinářského zdroje vyplývá z ustanovení 19 odst. 3 návrhu zákona o zpracování osobních údajů, dle něhož se na zpracování osobních údajů pro daný účel nevztahuje povinnost správce osobních údajů informovat

subjekt údajů o zdroji osobních údajů.

Výjimka z povinnosti provádění posuzování vlivu zpracování osobních údajů na ochranu osobních údajů

Návrh zákona o zpracování osobních údajů umožňuje v ustanovení § 10 správcům osobních údajů neprovádět posuzování vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA) za předpokladu, že právní předpis stanoví povinnost provést takové zpracování osobních údajů.

Přestupky a sankce udělované orgánům veřejné moci

Čl. 83 odst. 7 Nařízení umožňuje členským státům snížit horní hranici pokuty udělované orgánům veřejné moci a veřejným subjektům usazeným v členském státě. Česká republika tohoto oprávnění využila a v ustanovení § 62 odst. 5 původního návrhu zákona o zpracování osobních údajů snížila horní hranici správních pokut udělovaných orgánům veřejné moci a veřejným subjektům na částku 10 000 000 Kč. V důsledku pozměňovacího

návrhu Senátu bylo ustanovení § 62 odst. 5 návrhu zákona o zpracování osobních údajů pozměněno dokonce tak, že Úřad pro ochranu osobních údajů upustí od uložení správního trestu tehdy, jde-li o orgány veřejné moci a veřejné subjekty usazené v České republice.

Původní návrh zákona o zpracování osobních údajů využíval možnosti stanovené Nařízením a stanovil ještě nižší výši správních pokut, jež mají být udělovány obcím, které nevykonávají přenesenou působnost v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, dobrovolným svazům takových obcí a jimi zřízeným příspěvkovým organizacím a právníkům osobám vykonávajícím činnost školy nebo školského zařízení. Senát tento návrh dokonce pozměnil tak, že Úřad pro ochranu osobních údajů upustí od uložení správního trestu, jde-li o tyto subjekty.

Nikola Faltová

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

e-mail: wl@weinholdlegal.com

Příspěvek byl původně uveřejněn na www.epravo.cz, tento text je aktualizován

Weinhold Legal